

OPAS UUSILLE ETELÄ-POHJANMAAN STEINER-KOULUN VANHEMMILLE

Sisällys

Johdatus steinerpedagogiikkaan	3
Seitsenvuotiskaudet ohjaavat opetusta	4
Temperamenttikasvatus opettajan apukeinona	5
Oppimista steinerkoulussa	5
Arviointi	7
Työn jako steinerkoulussa	7
Huoltajan tehtävät, miten osallistua koulun toimintaan?	8
Keneen ottaa yhteyttä, jos tulee kysyttävää	9
Yhteystiedot	10

JOHDATUS STEINERPEDAGOGIIKKAAN

Olet tehnyt suuren päätöksen ja valinnut lapsellesi steinerkoulun, onnea valinnasta! Tässä sinulle hieman tietoa koulustamme. Etelä-Pohjanmaan Steiner-koulu on yksi yli 1000 ja Suomen 26 steinerkoulusta. Koulumme on yksityiskoulu ja koulun ylläpitäjä eli koulutuksen järjestäjä on Etelä-Pohjanmaan steinerkouluyhdistys ry. Koulussamme on yli 90 oppilasta luokilla 1–9.

Päättyessään valita lapselleen steinerkoulun vanhemmat joutuvat usein perustelemaan valintaansa. Mikä steinerkoulusta tekee erilaisen verrattuna peruskouluun? Steinerkoulujen opetussuunnitelma poikkeaa hieman peruskoulun opetussuunnitelmasta, sillä Steinerkoulun opetussuunnitelma on laajempi kuin valtakunnallisten perusopetusten perusteet sen vaativat. Steinerkoulussa opiskellaan jotakin aineita, joita perusteista ei löydy mm. muotopiirustus, eurytmia (meillä ei tällä hetkellä), tähtioppi, taidehistoria, kaksi A-kieltä heti ensimmäiseltä luokalta. Steinerkoululaisilla kuten muillakin perusopetusta antavien koulujen oppilailta on koulun päätyttyä samanlaiset valmiudet jatko-opintoihin. Meidän koulumme yhdeksänneltä luokalta on valittu niin ammatti- kuin lukio-opintoja. Tärkein ero on pedagogiikassa. Toisin sanoen steinerkoulussa ja peruskoulussa opitaan samat asiat, mutta eri tavalla ja eri järjestyksessä. Alaluokilla toiminallisella kasvatuksella on merkittävä rooli. Myös tietopuolinen opetus on kaikissa aineissa elämyksellistä. Tämä tarkoittaa, että opetuksen sisäistäminen vaatii oppilaan omakohtaisen kokemuksen, joka saavutetaan tunne-elämyksen avulla. Omakohtainen kokemus ja tunne-elämys pyritään saamaan aikaan taiteellisen ja toiminnallisen opetuksen avulla.

Steinerkoulun opetussuunnitelma perustuu ihmiskuvaan, jonka mukaan ihminen on fyysis-sielullis-henkinen kokonaisuus. Ihmisyksilöä ei käsitetä vain perimän ja ympäristötekijöiden tuotteeksi. Nämä muovautuvat kokonaisuudeksi, jota viime kädessä määrää ihmisen yksilöllinen minuus. Opetussuunnitelma pyrkii tukemaan ihmisen kasvua kokonaisvaltaisesti. Opetuksessa on tiedollisten aineiden lisäksi tärkeä osa taiteellisilla ja käytännöllisillä oppiaineilla, jotka eivät ole yläluokillakaan valinnaisia. Steinerkoulun opetussuunnitelman läpäiseekin ajatus, että ”kaikki tekevät kaikkea”.

SEITSENVUOTISKAUDET OHJAAVAT OPETUSTA

Steinerpedagogiikan mukaan kaikella ihmisen kasvulla ja kehityksellä on omat herkkyyskautensa. Opetuksessa näitä herkkyyskausia käytetään hyväksi. Ihmisen kehitystä tarkastellaan seitsenvuotisen ryhmän avulla. Kouluikäisen lapsen kannalta ovat merkittäviä ensimmäiset kolme seitsenvuotiskautta. Näihin liittyvät tahdon, tunteen ja ajattelun kehityksen herkkyyskaudet.

Alle kouluikäisen lapsen kasvattajan tehtävä on luoda lapsen kasvuympäristö rauhalliseksi ja turvalliseksi. Lapsen toiminnan ja fyysisen aktiivisuuden tarve on kokonaisvaltaista. Tämä toiminnan ja tahdon kehittymisen välillä on yhteys. Turvallinen ympäristö, jossa lapsi saa häiriöttömästi toimia, heijastuu jopa aikuisuuteen saakka toimeen ryhtymisen helppoutena. Alle kouluikäisen lapsi myös aistii ja jäljittelee ympäristöään kokonaisvaltaisesti. Kasvattajan tärkein tehtävä onkin itsekasvatus: kuinka olla kaiken tuon ehdottoman jäljittelyn arvoinen.

Toisen seitsenvuotiskautensa alussa (tai ensimmäisellä lopulla) lapsi aloittaa koulun. Kouluikäinen lapsi elää tunne-elämänsä kehittymisen aikaa. Steinerpedagogiikassa tunne-elämys ja kuvallisuus ovat opetuksen perusta. Tunne-elämys liittyy tiedollisen opetuksen lapsen omiin kokemuksiin. Steinerkoulun luokassa liikutaan paljon. Päivä alkaa aamurytmeillä, jotka herättävät runojen ja lorujen, tömistysten ja taputusten avulla lapsen uuteen koulupäivään. Luokka käy retkillä. Opetustunteja (esim. biologiaa, maantietoa, kotiseutuoppia) voidaan pitää ulkona. Opetut asiat syvennetään itsetekemisen avulla.

Koulun alkamisesta kahdeksanteen luokkaan asti, eli koko toisen seitsenvuotiskauden ajan luokkaa ohjaa sama luokanopettaja omalla luonnollisella auktoriteetillaan. Luokanopettajavaiheen viimeisillä luokilla aineenopettajien määrä lisääntyy.

Kolmas seitsenvuotiskausi on ajatuksen heräämisen aikaa. Murrosikä on ohitettu tai ainakin sen pahimmat myrskyt ovat rauhoittuneet. Opettajan rooli muuttuu auktoriteetista asiantuntijaksi. Tiedollinen opetus painottaa kokonaisuuksien ymmärtämistä, jonka pohjalta pyritään herättämään oppilaan oma itsenäinen päättely ja oivaltaminen. Tiedollisen opetuksen vastapainona on edelleen paljon taito- ja taideaineita. Steinerkoulu on 12-vuotinen yhtenäiskoulu, josta Seinäjoella toteutuu perusopetus, luokat 1–9.

Lue lisää: Jarno Paalasmaa: Omassa rytmissä.

Marja Dahlström: Muodosta minuuteen

TEMPERAMENTTIKASVATUS OPETTAJAN APUKEINONA

Steinerpedagogiikka hahmottaa oppilaiden luonteenrakenteen neljään temperamenttityyppiin (klassinen temperamenttinäkemys). Jokaisesta ihmisestä on löydettävissä kaikki temperamenttityypit, lapsella toinen toista hallitsevampana. Nämä neljä temperamenttityyppiä toimivat opettajan työkaluina, apukeinoina luoda kullekin lapselle oma yksilöllinen oppimisympäristö. Temperamenttien avulla opettaja hahmottaa oppilaan luonteenrakenteen ja saa tarttumapintaa oppilaan ominaislaadusta. Temperamenteista ei puhuta oppilaille itselleen eikä niiden avulla leimata oppilasta. Temperamenttiopetuksessa painotetaan oppilaan hyviä puolia ja hallitsevan temperamentin positiivisia mahdollisuuksia. Temperamentti-irteitä ei pyritä poistamaan vaan niiden ajatellaan olevan osa lasta, minkä opettaja ottaa huomioon olemuksen kokonaisuudessa. Temperamenttia ei nähdä pysyvänä vaan muuttavana ja elävänä. Nuoren vartuttua aikuiseksi hänellä on käytössään kaikki neljä temperamenttia tarpeen mukaan.

Lue lisää: Temperamentit Kaisu Virkkunen, Tony Dunderfelt Tunnista temperamentti, Thomas Erikson Idiootit ympärilläni ja Liisa Keltikangas-Järvinen (yleinen psykologinen temperamenttikäsitys)

OPPIMISTA STEINERKOULUSSA

Steinerkouluissa ei yleensä käytetä oppikirjoja. Oppilaat tekevät itse työvihkonsa, alaluokilla opettajan mallin tai sanelun mukaan, siirtyen yläluokilla vähitellen itsenäiseen tekstin tuottamiseen. Itse tehty vihko vahvistaa oppilaan kykyä ryhtyä itsenäisesti toimeen ja antaa omalle työlleen suunta. Itse tehty oppikirja myös auttaa asioiden sisäistämistä ja oman kiinnostuksen syttymistä. Se synnyttää joustavammin ja helpommin oppilaan omakohtaisen kokemuksen kuin valmis oppikirja. Joillakin jaksoilla oppilaat tehdä sähköisen oppikirjan Peda.net-opiskelualustalle. Kolmannelta luokalta lähtien harjoitellaan tekstinkäsittelytaitoja kuin myös Internetin turvallista käyttöä. Kirjoja ja internetiä käytetään oppitunneilla ja kotitehtävissä luovasti ja vapaasti tiedon lähteenä. Yläluokilla käytetään oppikirjoja matematiikassa ja kielissä.

Uskonnon opetus steinerkoulussa on uskonnonvapauslain mukaista.

Steinerkoulussa vuodenkiertoon kuuluvat juhlat ovat olennainen osa koko kouluvuotta. Näihin juhliin liittyvät luonnollisesti myös kristilliset juhlat.

Suomalaisten juhlapyhien lisäksi steinerkoulun perinteeseen kuuluvat syksyisin Mikael-päivä ja Martinpäivän lyhtyjuhla runsaine tarinoineen. Kolmannelta luokalla käsitellään Vanha testamentti, joka on suurten länsimaisten uskontojen pohja ja merkittävä osa kulttuuriperintöämme.

Steinerkoulussa kaikki opiskelevat kaikkea. Steinerkoulussa on mahdollisuus opiskella samoja aineita kuin kunnan koulussa. Alaluokilla tuodaan opettava aineisto oppilaalle kerronnan kautta, niin että lapsi luo itse mielikuvat opetettavasta kokonaisuudesta. Näin puhutellaan lapsen tunne-elämää, sillä yksipuolinen älyyn vetoava opetus on ensimmäisten luokkien aikana häiriötekijä lapsen tasapainoiselle kasvulle. Se jättää tunne-elämän kehittymään oman onnensa nojaan ja antaa opetuksen sisällön muodossa, jossa lapsi ei kykene asioita sisäistämään. Näin oppiminen jää ulkokohtaiseksi. Steinerkoulu on hyvin tasa-arvoinen koulu, siellä niin tytöt kuin pojat virkkaavat ja tekevät puutöitä. Liikuntatunneillakin tytöt ja pojat ovat samassa ryhmässä.

Taito- ja taideaineet ovat kaikille pakollisia. Taito- ja taideaineet toimivat vastapainona teoreettisille oppiaineille ja tukevat näin lapsen kokonaisvaltaista kasvua. Kaikessa opetuksessa pyritään taiteellisuuteen, luovuuteen ja mielikuvituksen käyttöön. Näin taito- ja taideaineet tukevat lapsen kokonaisvaltaista kasvua. Taiteen tekemisen avulla myös luodaan suhdetta ja ymmärretään paremmin ympäröivää maailmaan, asiat käsitetään kuulon, näön, tunteen ja käsillä tekemisen kautta. Esimerkkinä sanottakoon, että kun paneudut tutkimaan kasvia ja piirtämään sen mahdollisimman todelliseksi, niin opit siitä huomattavasti enemmän kuin jos vain luet ja katsot siitä kuvia.

Tulevaisuus professori Markku Wilenius pohtii Unescon kanssa isossa projektissa, mitkä ovat tämän vuosisadan tarvittavia avaintaitoja. Hän on jakanut taidot neljään luokkaan.

Yksi näistä taidoista on

- luovuus, sillä tällä vuosisadalla tarvitaan tietoa löytää uusia näkökulmia vanhoihin ongelmiin. Tuoreiden näkökulmien hakeminen vaatii ajatukselta liikkuvuutta. Sitä valmennetaan ottamalla sekä oikea että vasen aivopuolisko käyttöön. Liika puhtaasti tiedolliseen kehitykseen tähtäävä oppiminen työntää luovuuden marginaaliseen asemaan.

Muita tarvittavia taitoja ovat:

- Planetaarisen elämän taito. Se on taito ymmärtää, miten elollinen järjestelmä toimii.
– Teollisen maailman ja kaupungistumisen myötä olemme vähän irtautuneet siitä, miten vaikkapa puut tai kukat kasvavat. Digitalisaatio on vahvistanut irtautumista. Meidän täytyy palauttaa tämä kyky ymmärtää, miten fyysinen maailma toimii.
- Kompleksisuustaito. Se tarkoittaa, että vaikka maailmassa informaatiota on koko ajan enemmän, ajatus pysyisi silti selkeänä.
– Pitää ymmärtää mikä on tärkeää ja mikä vähemmän tärkeää, mihin kannattaa käyttää aikaa ja mihin taas ei.
- Empatiataidot. Taito korostuu, koska ihmiset ja tieto liikkuvat jatkuvasti enemmän. Kun tänä päivänä noin puolella maailman ihmisistä on mahdollisuus olla aktiivisia verkon kautta, kymmenen vuoden päästä se voi olla jo 90 prosenttia maailman väestöstä.

(Yle: Tulevaisuustutkija Markku Wilenius tietää, että 10 vuoden päästä elämme täysin erilaisessa maailmassa: "Suuri herääminen on selvästi tapahtumassa" <https://yle.fi/uutiset/3-10905769>)

ARVIOINTI

Steinerkoulussa numeroarviointi alkaa neljänneltä luokalta. Opettajan tehtävä on saada oppilas kiinnostumaan opetettavasta aineesta asian itsenä tähden, ei sen vuoksi minkä numeron oppilas saisi. Oppilaat tekevät itsearviointia ja opettaja arvioi monilla eri tavoilla oppilaan toimintaa. Kriteerit arviointiin löytyvät opetussuunnitelmasta. Huoltajan ja oppilaan kanssa käydään arviointikeskustelut vuodenvaihteessa. Numerotodistuksen lisäksi oppilas saa kevättodistuksen liitteenä sanallisen arviointia täydentävän lausunnon. Kaikki häntä opettavat opettajat kirjoittavat hänelle hänen koulumenestyksestään ja edistymisestään. Luokkien 1–3 oppilaat saavat kirjallisen lausunnon lisäksi oppilasta puhuttelevan kevätrunon, jonka he kesän aikana harjoittelevat ja syksyn aikana esittävät toinen toisilleen.

TYÖNJAKO STEINERKOULUSSA

OPETTAJAT

opettajakunta (pedagoginen toiminta ja vastuu)

opettajakunnan puheenjohtaja Susanna Kekola

HUOLTAJAT

Kouluyhdistys

Koulun ylläpito ja varainkeruu

Johtokunta

Taloudellinen ja hallinnollinen vastuu

johtokunnan/hallituksen pj. Sampo Korppi-Tommola.

HUOLTAJAN TEHTÄVÄT, MITEN OSALLISTUA KOULUN TOIMINTAAN?

Etelä-Pohjanmaan Steiner-koulu on vanhempien vuonna 1987 perustama ja E-P:n steinerkoulu yhdistyksen ylläpitämä koulu. Koulun toiminnassa vanhempien aktiivisuudella on ratkaiseva asema. Steinerpedagogiikan kulmakiviä on kodin ja koulun tiivis yhteistyö. Koulu tukee kasvatustyössä kotia ja koti tukee koulua. Erilaiset tapahtumat koululla sekä usein pidetyt vanhempainillat tiivistävät yhteistyötä ja auttavat huoltajia pysymään ajan tasalla lapsen kouluasioissa ja ymmärtämään steinerkoulun pedagogisia erityispiirteitä. Kodin ja koulun yhteistyöllä on useita ulottuvuuksia. On talkoita, myyjäisiä ja juhlia. Lapselle on ensiarvoisen tärkeää nähdä vanhempansa mukana koulun toiminnassa.

Koulua ylläpitävään E-P:n steinerkoulu yhdistykseen kuulumisen on perheille vapaaehtoista, mutta toivottavaa. Steinerkoulu yhdistykseen kuulumalla huoltajat pääsevät vaikuttamaan koulun asioihin. Koulu yhdistys valitsee vuosikokouksessa hallituksen, joka yhdessä koulun rehtorin kanssa muodostaa johtokunnan, koulun virallisen hallintoelimen. Jäsenmaksun suuruudesta päättää vuosikokous. Jäsenmaksu on tällä hetkellä suuruudeltaan 50 e.

Perusopetus on Suomessa ilmaista. Steinerkoulussa vapaaehtoinen tukimaksu mahdollistaa pedagogiset erityispiirteet ja on edellytys pienen koulun toimivuudelle. Tukimaksun suuruudesta päätetään vuosikokouksessa. Tukimaksun suuruus on tällä hetkellä 35 e/oppilas.

Talkootyötä tehdään koko koulun hyväksi sekä oman luokkatilin kartuttamiseksi. Luokkakohtaiset varainhankintakeruutavat päätetään yhdessä vanhempainilloissa. Koko koulun yhteisiä varainkeruutapahtumia ideoivat ja koordinoivat johtokunta ja yhdysvanhemmat. Koulun yhteisiä tapahtumia ovat Lastenjuhlat syksyllä ja keväällä sekä joulumyyjäiset. Talkootyöt ovat tärkeitä sekä taloudellisesti että yhteishengen kasvattajana. Ne toimivat yhteisön jäsenien tutustumispaikkana. Yhdessä tekeminen tiivistää yhteisöä.

Talkootoimintaan kuuluvat myös koulun tiloihin liittyvät mahdolliset siivous- ja remonttitalkoot.

KENEEN OTAT YHTEYTTÄ, JOS

lapsi sairastuu

⇒ luokanopettaja

lapsi tarvitsee lomaa

⇒ luokanopettaja 1-3 päivää => rehtori yli 3 päivää (lomake löytyy kotisivuilta)

on omaa lasta tai lapsen luokkaa koskevat asia

⇒ ensisijaisesti luokanopettaja, joka vie asian tarvittaessa eteenpäin

⇒ rehtori

sinua askarruttaa yleisesti pedagogiikkaan kuuluvat asiat

⇒ luokanopettaja/opettajakunta/ opettajakunnan pj.

sinulla on varainhankintaan tai maksuihin liittyvää asiaa

⇒ johtokunnan pj.

ruoka-aine allergiat (huomaa tehdä poissaloilmoitus keittiölle)

⇒ keittiö

on kysymyksiä iltapäivätoimintaan liittyen

⇒ iltapäivätoiminnan ohjaaja

opettajat: etunimi.sukunimi(at)epsteiner.fi tai puhelimitse.

keittiö: keittio(at)epsteiner.fi

IP-toiminta: aurinkoinen(at)epsteiner.fi

johtokunta: johtokunta(at)epsteiner.fi

rehtori ja kanslia: koulu(at)epsteiner.fi

kotisivut: www.epsteiner.fi

YHTEYSTIEDOT

TERVEYDENHOITAJA: Kirsi Vuolle (kirsi.vuolle(at)seinajoki.fi)

KURAATTORI: Tiina Hauta (tiina.hauta(at)seinajoki.fi)

PSYKOLOGI: Suvi Ylinen luokat 1-6 (suvi.ylinen(at)seinajoki)

Marjo Korvola luokat 7-9 (marjo.korvola(at)seinajoki.fi)

OPETTAJAT

1.LK Hanna Peltoniemi-Fam

2.LK Meri Virtanen

3.LK Suvi Pyhälähti

4. LK Sari Uusi-Äijö

5.–6. LK Virpi Lehtimäki (rehtori)

7.–8. LK Susanna Kekola (opettajakunnan pj.) luokanopettaja, matematiikka ja kuvataide
yläkoulu

9.LK Katariina Isosaari (luokanvalvoja) aineenopettaja luokilla 6–9

Tarmo Nisula kielet aineenopettaja luokilla 4.-9

Mark Burke fysiikka ja kemia 8.–9. lk

Sonja Kujanpää liikunta 3.–9. lk

MUU HENKILÖKUNTA

IP-toiminta Sini Peltonen

Keittiö Ruoka toimitetaan koululle Seinäjoki Areenan keittiöltä. Ruuan jako Sini Peltonen

Siivous Sini Peltonen